

[Valdemar Thomsen.]

sig i Betænkningen til at sige, at Venstre som Parti ikke har villet undlade at medvirke til en Løsning af Spørgsmaalet, naar denne har vist sig at kunne samle et stort Flertal af Udvalgets Medlemmer. Af denne Udtalelse faar man det Indtryk, at det slet ikke er af Hensyn til Andelsbevægelsen eller dens bærende Princip, at Venstre ikke for længst har krævet Beskatning af Brugsforeningerne, men kun spørger, om der kunde blive tilstrækkelig mange til at bære Ansvar. Jeg tror nu ikke, en saadan Tankegang just vil vinde Bifald fra ret mange Andelsfolk, derimod er jeg sikker paa, at det vil fylde Andelsbevægelsens Venner med bange Anelser, naar de erfarer, at de Konservative, Brugsforeningernes arge Fjende, i Betænkningen med oprigtig Tilfredshed kan fastslaa, at det er Indtægten, der skal beskattes, at der ikke gøres Forskel paa aabne og lukkede Brugsforeninger, at det er den dividendeberettigede Omsætning, der rammes, og at det er den reaktionære — ramdskyld, den konservative Tanke, der har sejret.

At det af de og de Grunde er en retfærdig Ordning, det taler de Konservative ikke om, derimod giver de Udtryk for Surhed over, at det forventede Udbytte af Brugsforeningsbeskatningen er for ringe, hvorfor de da ogsaa stiller Underændringsforslag om en tilbunds-gaaende Beskatning, helt op til 30 pCt. af Dividenden. Se, det er da noget, der smager af Fugl, og det lader aen, hvad Andelssammenslutningerne kan vente sig nu, da den store principielle Hindring er ryddet til Side. Det vil jeg dog bede det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen tage med i sine Betragtninger, forinden han gaar med til helt at overlade Andelsselskaberne til deres Skæbne.

Men altsaa, den konservative Tanke har sejret. Ja, hvor er det sandt, men beskæmmende, og naar man nu ved, at Brugsforeningerne fra den Side bliver betragtet som samfundsskadelige, saa spørger man sig selv, hvad det næste mon bliver. Det vilde efter min Mening have tjent Folket til Ære, om man, som Tilfældet har været i de sidste 40 Aar, havde afvist de Konservatives Attentatforsøg mod Brugsforeningerne. Forholdet er nemlig det, at naar en Omsætning kun bestaar i, at Folk i Fællesskab indkøber Varer, de selv skal bruge, opstaar der ikke derved nogen Indtægt, idet dette at købe Varer til eget Forbrug, ligegyldigt om man køber enkeltvis eller sammen med andre, aldrig kan give

nogen Indtægt, men kun en Udgift. En Besparelse er det, men det skulde vel ikke være strafbart! Storforbrugere, Velhavere, benytter ofte deres stærke økonomiske Stilling til at købe til Engrospris, eller de handler kun paa Steder, hvor de kan opnaa en stor Rabat. En tilsvarende Fordel kan Mellemstands- og Smaakaarsfolk opnaa gennem fælles Indkøb og solidarisk Ansvar, men nu bliver der den Forskel, at de første stadig ingen Hindringer lægges i Vejen, hvorimod de sidste, der er gaaet i Samarbejde for at opnaa en tilsvarende økonomisk Fordel, maa bøde til Statskassen og vel sagtens inden ret lang Tid ogsaa til Kommunekassen. Kan det ogsaa kaldes demokratisk paa den Maade, som det her sker, at lægge Solidaritetsfølelsen Hindringer i Vejen?

Jeg var ikke klogere, end at Brugsforeningsuddelere og Brugsforeningspersonale svarer en Skat, der udmærket kan staa Maal med den, som Købmanden og hans Folk udreder. Jeg staar her med en Skattebog fra min egen Kommune, der viser, at tre Brugsforeningsuddelere i Kommunen tilsammen i personlig Kommuneskat betaler 1 776 Kr., medens de tre Detailhandlere, der er i Kommunen, slipper med 565 Kr. Det falder jo ikke saa særlig godt sammen med det ærede Medlem Hr. Knud Kristensens Betragtninger, naar han mente, at det kun var rimeligt, at Brugsforeninger paalægges større Skatter. Skatteydere, der handler i Brugsforeningen, er naturligvis indirekte med til at bære Uddelerens personlige Skat, og som gammelt Sogneraad-medlem ved jeg, at Uddelerens Indtægter er lettere at finde end den private handlendes. Resultatet bliver derfor nu, at Brugsforeningens Medlemmer i Fremtiden foruden at udrede Uddelerens Skat tillige skal betale Skat af Brugsforeningens Dividende, og derfor bliver den Skat, der nu paalignes Brugsforeningerne, simpelt hen en ekstra Skat paa Medlemmerne. Det er efter min Mening saa meget mere lumpent, som de, der er mest ivrige efter at slaa Brugsforeningerne ned, ofte har erhvervet deres jordiske Gods hos de Befolkningslag, der takket være Andelsbevægelsen har formaaet at skabe sig en vis Købekraft.

Udlændinge, der studerer danske Forhold, kommer i Regelen til det Resultat, at Landbrugets høje Stade og Produktionskraft, der ubestridt er Grundlaget for Samfundets Økonomi og Levestandard, i særlig Grad skyldes den Selvhjælpsvilje, det Samvirke og Samarbejde, der med det solidariske Ansvar som bærende Princip har givet sig